

INVESTIGATION OF MOTIVATIONAL PERSISTENCE AND SUBJECTIVE VITALITY LEVELS OF PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS SCHOOL STUDENTS (ORDU UNIVERSITY SAMPLE)

Engin BİÇİCİ¹, ✉ Zafer DOĞRU²

¹Perşembe Gazi Secondary School, Ordu, Turkey.

²Hitit University, Faculty of Sports Sciences, Çorum, Turkey.

 0000-0002-5767-6074

 0000-0002-8902-0301

Abstract : Aim of this study was to examine the motivational persistence and subjective vitality levels of the students studying at the Department of Physical Education and Sports Teaching and the Department of Sports Management at the School of Physical Education and Sports (SPES) in Ordu University by gender, age, department, class, and parent's educational status. The population of the research consisted of the students studying in one of the Physical Education and Sports Teaching Department or Sports Management Department (regular and evening classes). 410 (n=162 female and n=248 male) students participated in the study. Personal information form, "Turkish Form of Motivational Persistence Scale" and "Turkish Form of Subjective Vitality Scale" were used in the study. Descriptive statistics, Pearson's Correlation Coefficient, independent samples t-Test, and one-way ANOVA were used to analyze the data. As a result, it was observed that there was a statistically positive and moderately significant correlation between the motivational stability and subjective vitality levels of SPES students. While there is no difference in motivational stability (following long-term goals, following existing goals) and subjective vitality levels by gender, there was a significant difference in unattainable goals repetition sub-dimension. The male participant' scores were found to be higher and statistically significant when compared to the female participant' scores. It was found that the average of motivational stability (sub-dimensions) and subjective vitality scores did not differ by the age, department, class or parental education variables.

Keywords : Motivation, Motivational Persistence, Subjective Vitality, Physical Education and Sports Teaching, Sport Management.

Citation : Biçici, E., & Doğru, Z. (2023). Investigation of Motivational Persistence and Subjective Vitality Levels of Physical Education and Sports School Students (Ordu University Sample). *International Journal of Physical Education Sport and Technologies*, 4(1), 47-60.

Geliş Tarihi/Received: 13.04.2020 Kabul Tarihi/Accepted: 31.12.2022 Yayın Tarihi/Published Online: 30.09.2023

✉ Sorumlu Yazar/Corresponding Author engin.55.05@hotmail.com

*Bu çalışma, Dr. Öğr. Üyesi Zafer DOĞRU danışmanlığında, Engin BİÇİCİ tarafından hazırlanan "Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Motivasyonel Kararlılık ve Öznel Zindelik Düzeylerinin İncelenmesi (Ordu Üniversitesi Örneği)" (Kabul Tarihi: 19.06.2019 - Amasya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü) başlıklı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİNİN MOTİVASYONEL KARARLILIK VE ÖZNEL ZİNDELİK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ (ORDU ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ)

Özet: Bu araştırmanın amacı, Ordu Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Beden Eğitimi ve Spor Bölümü öğrencileri ile Spor Yöneticiliği Bölümü öğrencilerinin motivasyonel kararlılıkları ve öznel zindelik düzeylerini cinsiyet, yaş, bölüm, sınıf, anne ve baba eğitim durumu açısından incelemektir. Araştırmanın evrenini Beden Eğitimi ve Spor Bölümü ile Spor Yöneticiliği Bölümünde (Normal ve İkinci Öğretim) öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmaya 410 (n=162 kadın ve n=248 erkek) öğrenci katılmıştır. Araştırmada kişisel bilgi formu, "Motivasyonel Kararlılık Ölçeğinin Türkçe Formu" ile "Öznel Zindelik Ölçeğinin Türkçe Formu" kullanılmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, Pearson Korelasyon Katsayısı, ikili karşılaştırmalar için bağımsız örneklem t Testi, çoklu gruplar arasındaki karşılaştırmalar için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Sonuç olarak BESYO öğrencilerinin motivasyonel kararlılıkları ile öznel zindelik düzeyleri arasında istatistiksel olarak pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki vardır. Cinsiyet değişkeni bakımından motivasyonel kararlılık (uzun vadeli hedefleri takip, mevcut hedefleri takip) ve öznel zindelik düzeylerinde anlamlı fark yoktur. Ulaşılamayan hedefleri yineleme alt boyutunda anlamlı fark vardır. Erkek deneklerin aldıkları puanlar kadın deneklere göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek bulunmuştur. Motivasyonel kararlılık (alt boyutları) ve öznel zindelik puanları ortalamalarının, yaş, bölüm, sınıf ve ebeveyn eğitimi değişkenlerine göre farklılık göstermediği bulunmuştur.

Anahtar kelimeler: Motivasyon, Motivasyonel Kararlılık, Öznel Zindelik, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, Spor Yöneticiliği.

Motivasyon, insanın belli bir amaca ulaşmak için kendi isteğiyle davranış sergilemesidir. Motivasyonel kararlılık, belli bir amaca ulaşmanın bir göstergesidir (Sarıçam vd., 2013). Sarıçam vd. yaptıkları çalışmada motivasyonel kararlılığı belli bir amaca ulaşmanın bir göstergesi olarak tanımlamış olsalar da motivasyonel kararlılığın amaca ulaşma sürecini ifade ettiğinde anlaşılmalıdır. Başka bir tanımda motivasyon, içsel olarak bir kişisel özelliğin, dışsal olarak bir etki veya davranışın açıklamasıdır (Acar, 2012). Motivasyon, fiziksel, sosyal ve psikolojik olmak üzere üç sınıfta gruplandırılmıştır (Dur, 2014).

Telef vd.'ne (2013) göre mutluluk insanların yaşam amaçlarından bir tanesi olması ve kişinin yaşam kalitesi hakkında bilgi vermesi sebebi ile bilim

insanlarının bu konu üzerine birçok araştırma yapmasına sebep olmuştur. Telef ve Ergün'e (2013) göre, öznel iyi olma yani öznel zindelik hali kişinin duygusal tepkilerini ve bunun sonucunda oluşan yaşam doyumuna ait yargıları kapsar. Uysal vd.'ne (2014) göre, öznel zindelik kavramı öznel mutluluk ve mutlu olmanın en temel belirleyicisidir. Ayrıca kişiyi bu yönde etkileyen ve kişinin sahip olması gereken en önemli özelliklerdendir. Başka bir tanımda öznel zindelik, kişinin olumlu ve olumsuz duyguları açısından kendini değerlendirerek bir yargıda bulunması, yaşam doyumuna ulaşması demektir (Eryılmaz ve Aypay, 2011).

Yapılan araştırmalarda öznel zindeliği birçok faktörün etkilediği belirtilmektedir. Bu faktörler; cinsiyet, yaş gibi biyo-sosyal değişkenler, öz saygı ve dışa dönüklük

gibi kişilik değişkenleri, aile ve iş doyumunu gibi sosyal destek değişkenleri olarak sıralanmaktadır (Dilmaç ve Bozgeyikli, 2009). Cenkseven ve Akbaşı'a (2007) göre, duygusal ve bilişsel etkenler öznel zindeliği etkilemektedir. Duygusal etkenler olumlu ve olumsuz duyguları kapsarken; bilişsel etken ise yaşam doyumunu kapsamaktadır.

Mesleki yaşamlarını büyük oranda belirleyecek bir eğitim basamağında bulunan ve yetişkinliğe doğru ilerleyen üniversite gençliğinin özellikle de öğretmen adaylarının mutluluğu ülke geleceğini oluşturan çocukların mutluluğunun temelini oluşturmaktadır. Bu nedenle öğretmen adaylarının öznel iyi oluş durumlarının belirlenmesi önemlidir (Solmaz, 2014).

Ordu Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Beden Eğitimi ve Spor Bölümü öğrencileri ile Spor Yöneticiliği Bölümü öğrencilerinin motivasyonel kararlılık ve öznel zindelik düzeylerinin cinsiyet, yaş, bölüm, sınıf, anne ve baba eğitim durumu açısından incelenmesi bu çalışmanın amacını oluşturmaktadır.

Yöntem

Bu çalışmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Ordu Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Beden Eğitimi ve Spor Bölümü öğrencileri ile Spor Yöneticiliği Bölümünde öğrenim görmekte olan öğrencilerin gönüllü katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Çalışma için Hitit Üniversitesi Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulundan etik kurul izni (2018-218) ile Ordu Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Müdürlüğünden gerekli izinler alınmıştır. Bu çalışmanın evrenini Ordu Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Beden Eğitimi ve Spor Bölümü öğrencileri ile Spor Yöneticiliği Bölümünde öğrenim görmekte olan toplamda 567 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmacı tarafından dağıtılan formları toplam 418 öğrenci gönüllü olarak doldurmuş ve 8 form değerlendirmeye alınmamıştır. Çalışmada kullanılan geçerli form sayısı 410'dur. Evreni temsil etmesi bakımından örneklem büyüklüğü belirleme formülü kullanılarak örneklem büyüklüğünün yeterli olduğuna ve evreni temsil ettiğine karar verilmiştir.

$$n = \frac{Nt^2pq}{(d^2(N-1) + t^2pq)} = \frac{567.1.96.1.96.0.5.0.5}{(0.03.0.03, (566)) + 1.96.1.96.0.5.0.5} = 370,49$$

Örneklem büyüklüğü hesaplaması %3 beklenen ölçme hatası ve %95 güvenirlilik düzeyinde evrenden seçilmesi gereken örneklem yukarıdaki formül kullanılarak hesaplanmıştır (Yazıcıoğlu ve Erdoğan, 2011) ve $n \cong 371$ bulunmuştur. Araştırmanın örneklemini Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda öğrenim gören ve çalışmaya gönüllü olarak katılan 410 öğrencidir.

Bu araştırmanın verilerinin toplanmasında "Kişisel Bilgi Formu" kullanılmıştır. Araştırmacı tarafından oluşturulan bu formda cinsiyet, yaş, anne ve babanın eğitim durumu, bölüm ve sınıf gibi değişkenlere yer verilmiştir. Motivasyonel Kararlılık Ölçeğinin ve Öznel Zindelik Ölçeğinin uyarlama çalışması için ölçeklerin Türkçe formlarının geçerlik ve güvenirlilik çalışmasını yapan Sarıçam ile e-posta yoluyla iletişim kurulmuş ve ölçeklerin uygulanabileceğine ilişkin gerekli izin alınmıştır.

Constantin vd. (2011) tarafından geliştirilen Motivasyonel Kararlılık Ölçeği, Sarıçam vd., (2013) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Motivasyonel Kararlılık Ölçeğinin Türkçe formu hem alt boyutlara göre hem de toplam bir motivasyonel kararlılık puanı vermektedir. Toplam üç alt boyuttan oluşan ölçekte birinci alt boyut uzun vadeli hedefleri takip 4 maddeden (2, 5, 8, 11), ikinci alt boyut mevcut hedefleri takip 4 maddeden (3, 6, 9, 12), üçüncü alt boyut olan ulaşılamayan hedefleri yineleme 5 maddeden (1, 4, 7, 10, 13) oluşmaktadır. Türkçe ve İngilizce formlar arasında dilsel eşitlik (tutarlık) katsayısı 0,88'dir. Motivasyonel Kararlılık Ölçeğinin Türkçe formunun Cronbach Alfa güvenirlilik katsayıları ölçeğin tamamı için 0,69, alt ölçekler için 0,72, 0,70 ve 0,71'dir. Ölçek 5'li Likert tipindedir ve "1" Hiç katılmıyorum - "5" Kesinlikle katılıyorum şeklinde puanlanmaktadır (Sarıçam vd., 2013).

Öznel Zindelik Ölçeği Ryan ve Frederick (1997) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek Uysal vd. (2014) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Ölçekte toplam 7 madde vardır. Ölçekte puanların yüksek olması zindeliğinde yüksek olduğunu göstermektedir. Ölçeğin 2. maddesi ters maddedir. Ölçeğin faktör

yüklerinin 0,29 ile 0,86 arasında değiştiği, Öznel Zindelik Ölçeğinin Türkçe formunun Cronbach Alfa güvenirlik katsayısının 0,84, test-tekrar test korelasyon katsayısının 0,79 olduğu, düzeltilmiş madde-toplam korelasyonları da 0,48 ile 0,74 değişmektedir. 7'li Likert tpinde bir ölçektir ve 1 kesinlikle katılmıyorum - 7 kesinlikle katılıyorum şeklinde puanlanmaktadır (Uysal vd., 2014).

Veriler, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Beden Eğitimi ve Spor Bölümü (Normal Öğretim), Spor Yöneticiliği Bölümü (Normal Öğretim) ve Spor Yöneticiliği Bölümü (İkinci Öğretim) 1, 2, 3 ve 4'üncü sınıf öğrencilerine, sınıf ortamında bizzat araştırmacı tarafından uygulanan bilgi formu ve ölçeklerden oluşan form ile toplanmıştır. Katılımcılara bilgilendirilmiş gönüllü olur formları dağıtılmış, formu imzalayarak çalışmaya katılmak istediğini belirten öğrenciler çalışmaya dahil edilmiştir. Veri toplama işlemi sınıflarda gerçekleştirilmiştir. Her bir grup için veri toplama işlemi 15 dakika sürmüştür. Veri toplama süreci toplamda 5 gündür.

Verilerin istatistiksel analizi için SPSS 22.0 (IBM Corp., ABD; Lisans: Hitit Üniversitesi) paket programı kullanılmıştır. Veriler normal dağılıma uygun olduğu için değişkenler arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla Tanımlayıcı İstatistikler, Pearson Korelasyon Katsayısı, ikili karşılaştırmalar için bağımsız örneklem *t* Testi, çoklu gruplar arasındaki karşılaştırmalar için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. İstatistiksel anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak belirlenmiştir.

Bulgular

Bu çalışmada belirlenen bağımsız değişkenler ve elde edilen bulgular bu bölümde yer almaktadır. Çalışmaya katılan öğrencilerin cinsiyet, yaş, bölüm, sınıf, anne ve baba eğitim durumuna göre dağılımları Tablo 1'de verilmiştir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin 162'si (%39,5) kadın, 248'i (%60,5) erkektir. Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş gruplarına bakıldığında; 19 yaş altı 52 (%12,7) kişi, 19-22 yaş arasında 299 (%72,9) kişi, 23 yaş ve üstü olan 59 (%14,4) öğrenci bulunmaktadır.

Öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlere bakıldığında; 148 (%36,1) kişi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü öğrencisidir. Spor Yöneticiliği Bölümünde ise 262 (%63,9) öğrenci bulunmaktadır. Sınıf düzeylerine bakıldığında; 111 (%27,0) öğrenci I. sınıf, 103 (%25,2) öğrenci II. sınıf, 102 (%24,9) öğrenci III. sınıf, 94 (%22,9) öğrenci de IV. sınıf düzeyinde öğrenim görmektedir. Öğrencilerin annelerinin eğitim durumuna bakıldığında, en yüksek oranın %50,2 (206) ile annesi ilkökul mezunu olanlara ait olduğu görülmektedir. En düşük oranı ise %4,4 (18) ile annesi üniversite mezunu olan öğrencilerin oluşturduğu görülmektedir. 83 (%20,2) öğrencinin annesi ortaokul, 56 (%13,7) öğrencinin annesi lise mezunu olup, 47 (%11,5) öğrencinin annesi ise okuryazar değildir. Son olarak, öğrencilerin babalarının eğitim durumuna bakıldığında, en yüksek oranın %36,1 (148) ile babaları ilkökul mezunu olan öğrencilere ait olduğu görülmektedir. En düşük oran ise %2,0 (8) ile babaları okuryazar olmayan öğrencilerdir. Ortaokul 118 (%28,8) öğrenci, lise 110 (%26,8) öğrenci, üniversite mezunu ise 26 (%6,3) öğrencidir.

Tablo 1: Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Demografik Özellikleri

		f	%
Cinsiyet	Kadın	162	39,5
	Erkek	248	60,5
Yaş	19 altı	52	12,7
	19-22 yaş	299	72,9
	23 ve üstü	59	14,4
Öğrenim Görülen Bölüm	Beden Eğitimi ve Spor	148	36,1
	Spor Yöneticiliği	262	63,9
Sınıf	I. sınıf	111	27,0
	II. sınıf	103	25,2
	III. sınıf	102	24,9
	IV. sınıf	94	22,9
Anne eğitim durumu	Okuryazar değil	47	11,5
	İlkokul	206	50,2
	Ortaokul	83	20,2
	Lise	56	13,7
	Üniversite	18	4,4
Baba eğitim durumu	Okuryazar değil	8	2,0
	İlkokul	148	36,1
	Ortaokul	118	28,8
	Lise	110	26,8
	Üniversite	26	6,3
Toplam		410	100,0

Çalışmaya katılan öğrencilerden elde edilen verilerin normal dağılıma uygunluğuna ait bulgular Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2: Verilerin Normal Dağılıma Uygunluğu

	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>SS</i>	<i>VK*</i>
Uzun Vadeli Hedefleri Takip	410	3,79	0,732	0,193
Mevcut Hedefleri Takip	410	4,02	0,753	0,187
Ulaşılmaayan Hedefleri Yineleme	410	3,62	0,684	0,189
Motivasyonel Kararlılık Toplam	410	3,79	0,610	0,161
Öznel Zindelik Toplam	410	5,26	1,221	0,232

*Varyasyon Katsayısı

Tablo 2'deki varyasyon katsayılarına bakıldığında motivasyonel kararlılık ve öznel zindelik düzeylerinde ve alt boyutlarda varyasyon katsayılarının 0,30'un altında olduğu görülmektedir. Varyasyon katsayısının 0,30'un altında olması sebebi ile verilerin normal bir dağılım gösterdiği söylenebilir (Hayran ve Hayran, 2011).

Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin motivasyonel kararlılık ve öznel zindelik düzeyleri arasındaki ilişki Tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3: Öğrencilerin Motivasyonel Kararlılık ve Öznel Zindelik Düzeyleri Arasındaki İlişki

	Öznel zindelik	
	<i>r</i>	0,449
Motivasyonel kararlılık	<i>p</i>	0,000*
	<i>n</i>	410

* $p < 0,01$

Tablo 3 incelendiğinde öznel zindelik ve motivasyonel kararlılık arasında istatistiksel olarak pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=0,449$; $p < 0,01$).

Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin cinsiyetlerine göre ortalamaları değerleri, motivasyonel kararlılık ve öznel zindelik düzeylerindeki fark Tablo 4'te gösterilmiştir.

Öğrencilerin cinsiyetlerine göre motivasyonel kararlılık ve öznel zindelik düzeylerine bakıldığında, motivasyonel kararlılık düzeyi ortalamalarının ($X=3,83 \pm 0,561$) ve öznel zindelik düzeyi ortalamalarının ($X=5,26 \pm 1,196$) her iki ölçekte de erkeklerin ortalamasının daha yüksek olduğu

görülmektedir. Motivasyonel kararlılığın alt boyutları olan uzun vadeli hedefleri takip ($X=3,83 \pm 0,693$), mevcut hedefleri takip ($X=4,02 \pm 0,734$) ve ulaşılmaayan hedefleri yineleme ($X=3,68 \pm 0,620$) alt boyutlarında da erkeklerin kadınlara göre daha yüksek bir ortalamaya sahip oldukları görülmektedir (Tablo 4).

Tablo 4: Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Motivasyonel Kararlılık ile Öznel Zindelik Düzeyleri Ortalamaları, Standart Sapmaları ve Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Boyutlar	Cinsiyet	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>SS</i>	<i>t</i>	<i>sd</i>	<i>p</i>
Motivasyonel Kararlılık	Kadın	162	3,73	0,675	-1,593	408	0,112
	Erkek	248	3,83	0,561			
Öznel Zindelik	Kadın	162	5,25	1,261	-0,080	408	0,936
	Erkek	248	5,26	1,196			
Uzun Vadeli Hedefleri Takip	Kadın	162	3,72	0,786	-1,586	408	0,114
	Erkek	248	3,83	0,693			
Mevcut Hedefleri Takip	Kadın	162	4,01	0,783	-0,103	408	0,918
	Erkek	248	4,02	0,734			
Ulaşılmaayan Hedefleri Yineleme	Kadın	162	3,52	0,765	-2,155	408	0,032*
	Erkek	248	3,68	0,620			

* $p < 0,05$

Cinsiyetlerine göre öğrencilerin motivasyonel kararlılık ve öznel zindelik düzeylerinde anlamlı bir fark yoktur ($p > 0,05$). Öğrencilerin cinsiyetlerine göre motivasyonel kararlılığın alt boyutu olan uzun vadeli hedefleri takip ve mevcut hedefleri takip alt boyutlarında da anlamlı bir fark yok ($p > 0,05$), ulaşılmaayan hedefleri yineleme alt boyutunda ise kadınlar ile erkeklerin puanları arasında anlamlı fark vardır ($p < 0,05$) Erkeklerin ulaşılmaayan hedefleri yineleme düzeyleri kadınlardan daha yüksektir ve bu fark istatistiksel olarak anlamlıdır (Tablo 4).

Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin yaşlarına göre ortalamalarının alt boyutlara göre dağılımlarına bakıldığında, motivasyonel kararlılık ($X=3,89 \pm 0,565$) ve öznel zindelik ($X=5,33 \pm 1,186$) düzeylerinin 23 yaş ve üstünde olan grupta en yüksek ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Motivasyonel kararlılığın alt boyutları olan uzun vadeli hedefleri takip ($X=3,93 \pm 0,668$), mevcut hedefleri takip ($X=4,11 \pm 0,635$), ulaşılmaayan hedefleri yineleme ($X=3,70 \pm 0,635$) alt boyutlarında da 23 yaş ve üstünün en yüksek ortalamaya sahip olduğu görülmektedir (Tablo 5).

Tablo 5: Öğrencilerin Yaş Gruplarına Göre Motivasyonel Kararlılık ile Öznel Zindelik Düzeyleri Ortalamaları ve Standart Sapmaları

Boyutlar	Yaş	n	X	SS
Uzun Vadeli Hedefleri Takip	18 ve altında	52	3,81	0,836
	19-22	299	3,76	0,724
	23 ve üstünde	59	3,93	0,668
Mevcut Hedefleri Takip	18 ve altında	52	3,93	0,866
	19-22	299	4,01	0,754
	23 ve üstünde	59	4,11	0,635
Ulaşılamayan Hedefleri Yineleme	18 ve altında	52	3,63	0,772
	19-22	299	3,60	0,678
	23 ve üstünde	59	3,70	0,635
Motivasyonel Kararlılık Toplam	18 ve altında	52	3,78	0,731
	19-22	299	3,78	0,596
	23 ve üstünde	59	3,89	0,565
Öznel Zindelik Toplam	18 ve altında	52	5,26	1,321
	19-22	299	5,24	1,213
	23 ve üstünde	59	5,33	1,186

Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin yaş gruplarına göre motivasyonel kararlılık ve öznel zindelik düzeylerindeki fark Tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 6: Öğrencilerin Yaş Gruplarına Göre Motivasyonel Kararlılık ile Öznel Zindelik Düzeylerine İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Boyutlar		Kareler		Ort.	F	p
		Top	sd			
Uzun Vadeli Hedefleri Takip	Gruplar arası	1,480	2	0,740	1,383	0,252
	Grup içi	217,852	407	0,535		
	Toplam	219,332	409			
Mevcut Hedefleri Takip	Gruplar arası	0,839	2	0,419	0,739	0,478
	Grup içi	230,917	407	0,567		
	Toplam	231,755	409			
Ulaşılamayan Hedefleri Yineleme	Gruplar arası	0,488	2	0,244	0,521	0,595
	Grup içi	190,952	407	0,469		
	Toplam	191,440	409			
Motivasyonel Kararlılık	Gruplar arası	0,711	2	0,355	0,955	0,386
	Grup içi	151,427	407	0,372		
	Toplam	152,138	409			
Öznel Zindelik	Gruplar arası	0,349	2	0,175	0,117	0,890
	Grup içi	609,096	407	1,497		
	Toplam	609,445	409			

Tablo 6'ya bakıldığında öğrencilerin yaş gruplarına göre motivasyonel kararlılık düzeylerinde ($F(2,407)=0,955$) ve öznel zindelik düzeylerinde ($F(2,407)=0,117$) anlamlı bir fark yoktur ($p>0,05$). Motivasyonel kararlılığın alt boyutlarından uzun vadeli hedefleri takip alt boyut düzeylerinde ($F(2,407)=1,383$), mevcut hedefleri takip alt boyut düzeylerinde ($F(2,407)=0,739$) ve ulaşılmayan hedefleri yineleme alt boyut düzeylerinde de ($F(2,407)=0,521$) anlamlı bir fark yoktur ($p>0,05$).

Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin bölümlerine göre ortalama değerleri, motivasyonel kararlılık ve öznel zindelik düzeylerindeki fark Tablo 7'de gösterilmiştir.

Tablo 7: Öğrencilerin Bölümlerine Göre Motivasyonel Kararlılık ile Öznel Zindelik Düzeyleri Ortalamaları, Standart Sapmaları ve Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Boyutlar	Bölüm	n	X	SS	t	sd	p
Uzun Vadeli Hedefleri Takip	BES*	148	3,85	0,647	1,380	351,477	0,148
	SY**	262	3,75	0,775			
Mevcut Hedefleri Takip	BES	148	4,03	0,716	0,235	408	0,814
	SY	262	4,01	0,774			
Ulaşılamayan Hedefleri Yineleme	BES	148	3,66	0,643	0,999	408	0,331
	SY	262	3,59	0,706			
Motivasyonel Kararlılık Toplam	BES	148	3,83	0,548	1,018	346,071	0,288
	SY	262	3,77	0,642			
Öznel Zindelik Toplam	BES	148	5,23	1,261	-0,369	408	0,712
	SY	262	5,27	1,200			

*Beden Eğitimi ve Spor, **Spor Yöneticiliği

Tablo 7'de öğrencilerin bölümlerine göre motivasyonel kararlılık ve öznel zindelik düzeylerine bakıldığında, motivasyonel kararlılık düzeylerinde en yüksek ortalama ($X=3,83\pm0,548$) Beden Eğitim ve Spor Bölümü öğrencilerine ait iken, öznel zindelik düzeylerinde en yüksek ortalamanın ($X=5,27\pm1,200$) Spor Yöneticiliği Bölümü öğrencilerine ait olduğu görülmektedir. Uzun vadeli hedefleri takip ($X=3,85\pm0,647$), mevcut hedefleri takip ($X=4,03\pm0,716$) ve ulaşılmayan hedefleri yineleme ($X=3,66\pm0,643$) alt boyutlarının tamamında Beden Eğitimi ve Spor Bölümü öğrencilerinin ortalamaları daha yüksektir.

Tablo 7’de incelendiğinde bölüm değişkenine göre motivasyonel kararlılık ve öznel zindelik düzeylerinde anlamlı bir fark yoktur ($p>0,05$), bölüm değişkeni açısından motivasyonel kararlılığın alt boyutları, uzun vadeli hedefleri takip, mevcut hedefleri takip, ulaşılamayan hedefleri yineleme alt boyutlarında da anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 8’de öğrencilerin sınıf değişkenine göre motivasyonel kararlılık ve öznel zindelik düzeylerine bakıldığında, motivasyonel kararlılık düzeylerinde ($X=3,82\pm0,616$) ve öznel zindelik düzeylerinde ($X=5,41\pm1,200$) en yüksek ortalamaların III. sınıf öğrencilerine ait olduğu görülmektedir. Yine uzun vadeli hedefleri takip ($X=3,85\pm0,725$) ve mevcut hedefleri takip ($X=4,08\pm0,754$) alt boyutlarında III. sınıf öğrencilerinin daha yüksek bir ortalamaya sahip olduğu görülürken, ulaşılamayan hedefleri yineleme alt boyutunda ($X=3,65\pm0,576$) IV. sınıf öğrencilerinin daha yüksek ortalamaya sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 8: Öğrencilerin Sınıf Seviyelerine Göre Motivasyonel Kararlılık ile Öznel Zindelik Düzeyleri Ortalamaları ve Standart Sapmaları

Boyutlar	Sınıf	n	X	SS
Uzun Vadeli Hedefleri Takip	I. Sınıf	111	3,82	0,749
	II. Sınıf	103	3,71	0,795
	III. Sınıf	102	3,85	0,725
	IV. Sınıf	94	3,78	0,647
Mevcut Hedefleri Takip	I. Sınıf	111	4,05	0,812
	II. Sınıf	103	3,96	0,772
	III. Sınıf	102	4,08	0,754
	IV. Sınıf	94	3,97	0,656
Ulaşılamayan Hedefleri Yineleme	I. Sınıf	11	3,60	0,729
	II. Sınıf	103	3,63	0,682
	III. Sınıf	102	3,59	0,734
	IV. Sınıf	94	3,65	0,576
Motivasyonel Kararlılık Toplam	I. Sınıf	111	3,81	0,652
	II. Sınıf	103	3,76	0,634
	III. Sınıf	102	3,82	0,616
	IV. Sınıf	94	3,79	0,526
Öznel Zindelik Toplam	I. Sınıf	111	5,34	1,283
	II. Sınıf	103	5,02	1,211
	III. Sınıf	102	5,41	1,200
	IV. Sınıf	94	5,25	1,157

Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin sınıf düzeylerine göre motivasyonel kararlılık ve öznel

zindelik düzeylerinde fark olup olmadığına bakılmıştır. Tablo 9’da öğrencilerin sınıf düzeylerine göre motivasyonel kararlılık düzeylerinde ($F(3,406)=0,197$) ve öznel zindelik düzeylerinde ($F(3,406)=2,984$) anlamlı bir fark yoktur ($p>0,05$). Öğrencilerin sınıf düzeylerine göre motivasyonel kararlılığın alt boyutlarından uzun vadeli hedefleri takip ($F(3,406)=0,654$), mevcut hedefleri takip ($F(3,406)=0,588$) ve ulaşılamayan hedefleri yineleme ($F(3,406)=0,176$) alt boyutunda da anlamlı bir fark yoktur ($p>0,05$).

Tablo 9: Öğrencilerin Sınıf Seviyelerine Göre Motivasyonel Kararlılık ile Öznel Zindelik Düzeylerine İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Boyutlar		Kareler		F	p
		Top.	sd		
Uzun Vadeli Hedefleri Takip	Gruplar arası	1,056	3	0,352	0,654
	Grup içi	218,277	406		0,538
	Toplam	219,332	409		
Mevcut Hedefleri Takip	Gruplar arası	1,002	3	0,334	0,588
	Grup içi	230,753	406		0,623
	Toplam	231,755	409		
Ulaşılamayan Hedefleri Yineleme	Gruplar arası	0,248	3	0,083	0,176
	Grup içi	191,192	406		0,913
	Toplam	191,440	409		
Motivasyonel Kararlılık	Gruplar arası	0,222	3	0,074	0,197
	Grup içi	151,916	406		0,898
	Toplam	152,138	409		
Öznel Zindelik	Gruplar arası	8,952	3	2,984	2,017
	Grup içi	600,493	406		0,111
	Toplam	609,445	409		

Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin anne ve baba eğitim durumuna göre ortalamalarının alt boyutlara göre ortalamalarına bakıldığında, öğrencilerin annesi okur-yazar olmayan öğrencilerin motivasyonel kararlılık ortalamasının $X=3,87\pm0,548$, annesi ilkokul mezunu olan öğrencilerin öznel zindelik ortalamasının $X=5,35\pm1,158$ ile en yüksek değere sahip olduğu görülmektedir. Uzun vadeli hedefleri takip alt boyutunda en yüksek ortalama ($X=3,84\pm0,719$) annesi ilkokul mezunu olan öğrencilere ait iken, mevcut hedefleri takip ($X=4,11\pm0,665$) ve ulaşılamayan hedefleri yineleme alt boyutunda ($X=3,76\pm0,658$) annesi okur-yazar olmayan

öğrenciler daha yüksek ortalamaya sahiptir. Öğrencilerin baba eğitim durumuna göre motivasyonel kararlılık ve öznel zindelik düzeylerine bakıldığında babası üniversite mezunu olanların motivasyonel kararlılık düzeyinde ($X=3,90\pm 0,511$), uzun vadeli hedefleri takip ($X=3,90\pm 0,778$) ve ulaşılamayan hedefleri yineleme ($X=3,77\pm 0,603$) alt boyutunda en yüksek ortalamaya sahip olduğu, babası okur-yazar olmayan öğrencilerin öznel zindelik düzeyinde ($X=6,16\pm 0,831$) en yüksek ortalamaya sahip olduğu ve mevcut hedefleri takip alt boyutunda babası ilkököl ($X=4,06\pm 0,739$) ile üniversite mezunu olan öğrencilerin ($X=4,06\pm 0,601$) bezer şekilde ve en yüksek ortalamaya sahip oldukları görülmektedir.

Tablo 10: Öğrencilerin Anne ve Baba Eğitim Durumuna Göre Motivasyonel Kararlılık ile Öznel Zindelik Düzeyleri Ortalamaları ve Standart Sapmaları

Boyutlar		Anne Eğitim Durumu			Baba Eğitim Durumu		
		n	X	SS	n	X	SS
Uzun Vadeli Hedefleri Takip	Okur-yazar değil	47	3,76	0,637	8	3,59	0,481
	İlkokul	206	3,84	0,719	148	3,77	0,7
	Ortaokul	83	3,72	0,773	118	3,84	0,757
	Lise	56	3,74	0,795	110	3,74	0,755
	Üniversite	18	3,74	0,76	26	3,90	0,778
Mevcut Hedefleri Takip	Okur-yazar değil	47	4,11	0,665	8	3,94	0,914
	İlkokul	206	4,09	0,739	148	4,06	0,739
	Ortaokul	83	3,85	0,828	118	3,99	0,833
	Lise	56	3,92	0,746	110	3,98	0,708
	Üniversite	18	3,93	0,69	26	4,06	0,601
Ulaşılamayan Hedefleri Yineleme	Okur-yazar değil	47	3,76	0,658	8	3,43	0,56
	İlkokul	206	3,6	0,71	148	3,63	0,731
	Ortaokul	83	3,53	0,694	118	3,61	0,695
	Lise	56	3,71	0,59	110	3,59	0,636
	Üniversite	18	3,51	0,652	26	3,77	0,603
Motivasyonel Kararlılık Toplam	Okur-yazar değil	47	3,87	0,548	8	3,63	0,601
	İlkokul	206	3,83	0,601	148	3,81	0,612
	Ortaokul	83	3,69	0,668	118	3,8	0,648
	Lise	56	3,78	0,61	110	3,76	0,592
	Üniversite	18	3,71	0,573	26	3,90	0,511
Öznel Zindelik Toplam	Okur-yazar değil	47	5,24	1,386	8	6,16	0,831
	İlkokul	206	5,35	1,158	148	5,22	1,21
	Ortaokul	83	5,14	1,207	118	5,15	1,338
	Lise	56	5,23	1,28	110	5,39	1,046
	Üniversite	18	4,82	1,326	26	5,15	1,418

Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin anne ve baba eğitim durumlarına göre motivasyonel kararlılık ve öznel zindelik düzeylerindeki farklılıkların ilişkin analiz sonuçlarına bakıldığında öğrencilerin anne eğitim durumlarına göre motivasyonel kararlılık düzeylerinde ($F(4,405)=0,378$) ve öznel zindelik düzeylerinde ($F(4,405)=1,669$) anlamlı bir fark yoktur ($p>0,05$). Motivasyonel kararlılığın alt boyutlarından uzun vadeli hedefleri takip alt boyut düzeylerinde ($F(4,405)=0,551$), mevcut hedefleri takip alt boyut düzeylerinde ($F(4,405)=2,019$) ve ulaşılamayan hedefleri yineleme alt boyut düzeylerinde ($F(4,405)=1,168$) anlamlı bir fark yoktur ($p>0,05$) (Tablo 11).

Tablo 11: Öğrencilerin Anne Eğitim Durumlarına Göre Motivasyonel Kararlılık ile Öznel Zindelik Düzeylerine İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Boyutlar		Kareler		F	p
		Top.	sd		
Uzun Vadeli Hedefleri Takip	Gruplar arası	1,186	4	0,297	0,551
	Grup içi	218,146	405	0,539	
	Toplam	219,332	409		
Mevcut Hedefleri Takip	Gruplar arası	4,530	4	1,133	2,019
	Grup içi	227,225	405	0,561	0,091
	Toplam	231,755	409		
Ulaşılamayan Hedefleri Yineleme	Gruplar arası	2,184	4	0,546	1,168
	Grup içi	189,257	405	0,467	0,324
	Toplam	191,440	409		
Motivasyonel Kararlılık	Gruplar arası	1,513	4	0,378	1,017
	Grup içi	150,625	405	0,372	0,398
	Toplam	152,138	409		
Öznel Zindelik	Gruplar arası	6,675	4	1,669	1,121
	Grup içi	602,769	405	1,488	0,346
	Toplam	609,445	409		

Tablo 12'ye bakıldığında öğrencilerin baba eğitim durumlarına göre motivasyonel kararlılık düzeylerinde ($F(4,405)=0,160$) ve öznel zindelik düzeylerinde ($F(4,405)=2,601$) anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0,05$). Öğrencilerin baba eğitim durumlarına göre motivasyonel kararlılığın alt boyutlarından uzun vadeli hedefleri takip ($F(4,405)=0,581$), mevcut hedefleri takip ($F(4,405)=0,291$) ve ulaşılamayan hedefleri yineleme ($F(4,405)=0,519$) alt boyutlarında da anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 12: Öğrencilerin Baba Eğitim Durumlarına Göre Motivasyonel Kararlılık ile Öznel Zindelik Düzeylerine İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Boyutlar		Kareler		F	p
		Top.	sd		
Uzun Vadeli Hedefleri Takip	Gruplar arası	1,251	4	0,313	0,581
	Grup içi	218,082	405	0,538	
	Toplam	219,332	409		
Mevcut Hedefleri Takip	Gruplar arası	0,664	4	0,166	0,291
	Grup içi	231,092	405	0,571	0,884
	Toplam	231,755	409		
Ulaşılabilen Hedefleri Yineleme	Gruplar arası	0,976	4	0,244	0,519
	Grup içi	190,464	405	0,470	0,722
	Toplam	191,440	409		
Motivasyonel Kararlılık	Gruplar arası	0,642	4	0,160	0,429
	Grup içi	151,496	405	0,374	0,788
	Toplam	152,138	409		
Öznel Zindelik	Gruplar arası	10,406	4	2,601	1,759
	Grup içi	599,039	405	1,479	0,136
	Toplam	609,445	409		

Çalışman sonucunda ortaya çıkan bulgular bu bölümde sunulmuştur. Bulgulara bağlı olarak ortaya çıkan sonuçlar bundan sonraki bölümde tartışılmıştır.

Tartışma

Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu (BESYO) öğrencilerinin motivasyonel kararlılık ve öznel zindelik puanları ortalamaları arasındaki ilişkiye bakıldığında istatistiksel açıdan pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir (Tablo 3). BESYO'da ve farklı fakültelerde öğrenim gören öğrenciler üzerinde yapılan farklı araştırmalarda da öznel zindelik ile motivasyon arasında pozitif bir ilişki olduğu ortaya konulmuştur (Alemdağ vd., 2014; Çelik ve Topçuoğlu, 2017; Ergin ve Karataş, 2018; Eryılmaz ve Aypay, 2011; Eryılmaz, 2010). BESYO öğrencilerinin motivasyonel kararlılık ile öznel zindelik düzeyleri arasında pozitif yöndeki ilişkinin nedeni BESYO öğrencilerinin sporla iç içe olmaları ve spor yapıyor olmalarının yarattığı olumlu etkiler olabilir.

Çalışma grubunun cinsiyetlerine göre motivasyonel kararlılık puanları ortalamaları ve öznel zindelik puanları ortalamaları arasındaki farka bakıldığında sadece motivasyonel kararlılığın alt boyutu olan ulaşılabilen hedefleri yineleme alt boyutunda

istatistiksel olarak anlamlı düzeyde fark bulunmuştur. Motivasyonel kararlılığın diğer alt boyutlarında ve öznel zindelik düzeylerinde ise fark yoktur (Tablo 4). Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni adayları ve eğitim fakültesi öğrencileri üzerinde cinsiyete göre motivasyonel kararlılık ve öznel zindelik düzeyleri ile ilgili yapılan bazı araştırmaların sonuçları bu araştırmamızın sonucunu desteklerken (Yazıcı, 2015; Şahin, 2011; Çankaya, 2009; Bektaş ve Karagöz, 2017; Katja vd., 2002), yine bazı spor bilimleri fakültesi öğrencileri ve farklı fakülte öğrencilerinin üzerinde yapılan araştırma sonuçlarına göre motivasyon düzeylerinde cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark olduğu ve bu farkın kadınlar lehine olduğu bulunmuştur (Eroğlu vd., 2017; Alemdağ vd., 2014; Spittle vd., 2009; Ergin ve Karataş, 2018; Dilmaç ve Bozgeyikli, 2009; Eroğlu vd., 2017). Cinsiyete göre motivasyonel kararlılığın uzun vadeli hedefleri takip ve mevcut hedefleri takip alt boyutlarında anlamlı bir fark bulunmazken, ulaşılabilen hedefleri yineleme alt boyutunda erkeklerin aldıkları puanlar kadınlara göre daha yüksek ve anlamlı bulunmuştur. Erkeklerin ulaşılabilen hedefleri yineleme alt boyutunda kadınlardan farklılaştığı görülmektedir. Bu farklılık erkeklerin ulaşılabilen hedefleri tekrar tekrar deneyerek hedeflerini gerçekleştirme konusunda daha kararlı olduklarının bir göstergesi olarak değerlendirilebilir.

BESYO öğrencilerinin yaş gruplarına göre motivasyonel kararlılık puanları ve öznel zindelik puanları arasındaki farklara bakıldığında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir. Motivasyonel kararlılığın uzun vadeli hedefleri takip, mevcut hedefleri takip, ulaşılabilen hedefleri yineleme alt boyutlarındaki farka ait bulgulara bakıldığında da istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır (Tablo 5). Literatür incelendiğinde, farklı üniversitelerin Beden Eğitimi ve Spor Bölümünde öğrenim gören öğretmen adaylarının mutluluk ve zindelik düzeyleri ile ilgili yapılan araştırmamızın sonucunda yaş grupları arasında öznel zindelik düzeylerinde anlamlı bir farklılık olmadığı (Yazıcı, 2015), Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenleri üzerinde yapılan araştırmada yaş değişkenine göre

psikolojik iyi oluşta anlamlı bir farklılık olmadığı (Karaçam, 2016), yine eğitim fakültesindeki öğretmen adayları üzerinde yapılan araştırmada motivasyon düzeyinde yaşa göre herhangi bir fark olmadığı (Bektaş ve Karagöz, 2017), sağlık yüksekokulunda öğrenimine devam eden üniversite öğrencilerinin mutluluk düzeyleri ile ilgili yapılan araştırma sonucunda yaşa göre mutluluk düzeylerinde herhangi bir fark bulunmadığı (Aksoy vd., 2017) ve yine sınıf öğretmenliği öğrencilerinin öznel iyi oluş düzeyleri ile ilgili yapılan bir araştırmada yaşa göre herhangi bir fark bulunmadığı (Osmanoğlu ve Kaya, 2013) ortaya konulmuştur. Bu araştırmanın sonuçlarını desteklemeyen çalışmalara bakıldığında; spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrenciler üzerinde yapılan araştırmaya göre öğrencilerin akademik motivasyon düzeyinde yaşlara göre farklılaşmaktadır (Eroğlu vd., 2017), farklı fakültelerde öğrenim gören öğrenciler üzerinde yapılan araştırmada yaş değişkeninin öznel iyi oluşun anlamlı bir yordayıcısı olduğu saptanmıştır (Cenkseven ve Akbaş, 2007). Bu araştırmada yaş değişkenine göre motivasyonel kararlılık ve öznel zindelik düzeyleri arasında fark olmamasının nedeni olarak çalışma grubunun homojen bir yapıya sahip olması gösterilebilir (Tablo 1) çalışma grubunun %72,9'unun 19-22 yaş arasında olması ve spor konusunda özel yetenek gerektiren bir alanda öğrenim görmeleri ile açıklanabilir.

BESYO öğrencilerinin bölümlerine göre motivasyonel kararlılık ortalamaları ve öznel zindelik ortalamaları arasındaki farka bakıldığında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Motivasyonel kararlılığın uzun vadeli hedefleri takip, mevcut hedefleri takip, ulaşılamayan hedefleri yineleme alt boyutlarındaki farka ait bulgulara bakıldığında da istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır (Tablo 7). Spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin akademik motivasyonların da bölüm değişkenine göre anlamlı bir fark yoktur (Eroğlu vd., 2017) bu sonuç mevcut çalışma ile benzer bir sonuçtur. Farklı fakültelerde öğrenim gören öğrencilerin katıldığı araştırmada öğrenim görülen bölümlerin motivasyon üzerinde

anlamlı bir etkiye sahip olduğu mimarlık bölümü öğrencilerinin başarı odaklı motivasyon düzeylerinin diğerlerinden daha yüksektir (Ergin ve Karataş, 2018), eğitim fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin öznel iyi oluş düzeyleri ile ilgili yapılan araştırmada bölümlere göre öznel iyi oluş düzeyinde (matematik bölümü öğrencileri sınıf öğretmenliği öğrencilerinden daha yüksek) farklılıklar olduğu (Gündoğdu ve Yavuzer, 2012) ortaya konulmuştur. Mevcut çalışmaya göre öğrencilerin bölümlerine göre öznel zindelik düzeylerinde farklılık olmamasının nedeni BESYO öğrencilerinin spor ve sporla ilgili bir alanda öğrenim görmelerinden kaynaklanıyor olabilir. Aynı şekilde motivasyonel kararlılıklarında fark olmamasının nedeni BESYO öğrencilerinin spor ve sporla ilgili bir alanda öğrenim görmelerinden ve aynı yetenek sınavlarından geçerek öğrenime başlamalarından kaynaklandığı düşünülmektedir. Sporun hem motivasyonel kararlılık ve hemde öznel iyi oluş üzerindeki olumlu ve destekletici etkileri olabilir. Öğrenim hayatlarının önemli bir kısmını uygulama gerektiren derslerin oluşturması da bir etken olarak düşünülebilir.

BESYO öğrencilerinin sınıf düzeylerine göre motivasyonel kararlılık ortalamaları ve öznel zindelik ortalamaları arasındaki farklara bakıldığında istatistiksel olarak anlamlı bir fark yoktur. Motivasyonel kararlılığın uzun vadeli hedefleri takip, mevcut hedefleri takip, ulaşılamayan hedefleri yineleme alt boyutlarındaki farka ait bulgulara bakıldığında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır (Tablo 8 ve 9). Spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrenciler üzerinde yapılan araştırmaya göre öğrencilerin akademik motivasyon düzeyinde sınıf düzeylerine göre anlamlı bir fark olmadığı (Eroğlu vd., 2017), Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni adayları üzerinde yapılan araştırmada sınıf düzeyi değişkeninin zindelik düzeyi üzerinde bir etkisi bulunmadığı (Yazıcı, 2015), Sınıf öğretmenliği adaylarının öznel iyi oluş düzeyleri ile ilgili yapılan araştırmada sınıf değişkenine göre öznel iyi oluş düzeylerinde herhangi bir fark bulunmadığı tespit edilmiştir (Osmanoğlu ve Kaya, 2013) bu çalışmalar mevcut çalışmanın sonuçları ile paralellik

göstermektedir. Hem motivasyonel kararlılık hemde öznel zindelik konusunda ise, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni adayları üzerinde yapılan araştırmada 1'inci sınıf öğrencilerinin akademik motivasyon puan düzeylerinin diğer sınıflardan daha yüksek olduğu (Alemdağ vd., 2014), Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni adaylarının katıldığı başka bir çalışmada da 3'üncü sınıf öğrencilerinin motivasyon düzeyleri diğer sınıf düzeylerine göre daha düşük olduğu (Spittle vd., 2009), farklı fakültelerde öğrenim gören öğrenciler üzerinde yapılan araştırma sonucunda 3'üncü sınıfa devam eden öğretmen adaylarının (ilgili çalışmada spor bilimleri alanı ile ilgili denek bulunmamaktadır) öznel iyi oluş düzeyleri, 4'üncü sınıfa devam eden öğretmen adaylarına kıyasla daha yüksek olduğu (Dilmaç ve Bozgeyikli, 2009), üniversite öğrencileri üzerinde yapılan başka bir araştırmada öğrencilerin (ilgili çalışmada spor bilimleri alanı ile ilgili denek bulunmamaktadır) sınıf düzeylerinin motivasyon üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olduğu sonucuna ulaşıldığı (Ergin ve Karakaş, 2018), sağlık yüksekokulu öğrencilerinin mutluluk düzeyleri ile ilgili yapılan farklı bir araştırma sonucunda sınıf düzeyine göre mutluluk düzeylerinde 4'üncü sınıf öğrencilerinin en yüksek, 1'inci sınıf öğrencilerinin en düşük mutluluk puanına sahip olduğu (Aksoy vd., 2017) tespit edilmiştir. Mevcut araştırmada sınıf düzeylerine göre motivasyonel kararlılık ve öznel zindelik düzeylerinde fark çıkmaması, öğrenciler farklı sınıf düzeyinde olsalar da (yaş değişkeninde olduğu gibi) grubun homojen bir yapıya sahip olmasından kaynaklanıyor olabilir. Buna ek olarak BESYO öğrencileri için akademik gelişim ve olgunluk düzeylerinin motivasyonel kararlılık ve öznel zindelik düzeylerini etkilemediği de söylenebilir. Yarışma, antrenman ve uygulama ağırlıklı olan Beden Eğitimi ve Spor Bölümü ile Spor Yöneticiliği Bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerin daha kararlı ve gerçekçi bir yaşam algıları olabilir ve bunun doğal yansıması olarak öznel zindelik ve motivasyonel kararlılık düzeylerinin sınıf düzeylerine göre farklılaşmadığı sonucuna varılabilir.

BESYO öğrencilerinin anne ve baba eğitim durumuna göre motivasyonel kararlılık ve öznel zindelik

ortalamaları arasındaki farka bakıldığında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Motivasyonel kararlılığın uzun vadeli hedefleri takip, mevcut hedefleri takip, ulaşılamayan hedefleri yineleme alt boyutlarındaki farka ait bulgular da istatistiksel olarak da anlamlı bir fark bulunmamıştır (Tablo 10, 11 ve 12). Yapılan diğer araştırmalara bakıldığında, Beden Eğitimi ve Spor Bölümlerinde öğrenim gören öğrenciler üzerinde yapılan araştırma da öğrencilerin anne ve baba eğitim düzeylerine göre oluşturulan gruplar arasında öznel zindelik düzeylerinde anlamlı bir fark olmadığı (Yazıcı, 2015), eğitim fakültesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının akademik motivasyon düzeyleri ile ilgili yapılan araştırma sonucunda anne ve baba eğitim düzeylerine göre oluşturulan gruplar arasında anlamlı fark olmadığı (Demir ve Arı, 2013), sağlık yüksekokulu öğrencilerinin mutluluk düzeyleri ile ilgili yapılan bir araştırma sonucunda anne ve baba eğitim düzeyine göre çalışmaya katılanların mutluluk düzeylerinde herhangi bir fark olmadığı tespit edilmiştir (Aksoy vd., 2017). Lise düzeyinde öğrenim gören öğrenciler üzerinde yapılan bir araştırma sonucunda ise başarı psikolojisinde anne eğitim düzeyine göre anlamlı bir fark olduğu ve annesi üniversite mezunu olan öğrencilerin ortalamasının, annesi ilkököl mezunu olan öğrencilerin ortalamasından, babası üniversite mezunu olan öğrencilerin babası ilkököl mezunu olan öğrencilerden daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Çelikkaleli vd., 2005). Bu araştırmada anne ve baba eğitim düzeyine göre öğrencilerin motivasyonel kararlılık ve öznel zindelik ortalamaları arasında fark bulunmamasının (Tablo 10, 11 ve 12) nedeni şu şekilde açıklanabilir. Anne ve baba eğitim durumu motivasyonel kararlılık ve öznel zindelik düzeylerini fark ortaya çıkaracak kadar etkilememektedir. Tüm gruplar ortalamasının üzerinde bir değere sahiptir. Bu araştırmanın sınırlılıkları çerçevesinde öğrencilerin en uzun süre yaşadıkları yerleşim yerleri ve sosyo-kültürel yapılarıyla ilgili veri toplanmamıştır. Çalışmaya katılan öğrenciler aynı sosyo-kültürel çevreden gelmiş olabilirler, bu durumda anne baba eğitiminin motivasyonel kararlılık ve öznel zindelik puanları ortalamaları arasındaki farkın ortaya çıkmasını engellemiş olabilir.

Çalışma grubunun, hem öznel zindelik, hem de motivasyonel kararlılık ile ilgili ortalamalarına bakıldığında tüm gruplarda ortalamanın üzerinde bir değere sahip oldukları görülmektedir.

Beden eğitimi, spor ve farklı fiziksel aktiviteler yoluyla kişiler hastalıklara karşı korunurlar, mutlu, huzurlu ve zinde bir yaşama sahip olurlar, bunun yanında fiziksel sağlık kadar psikolojik sağlıkta fiziksel aktivitelerden etkilenir (Dimlioğlu, 2018). Dolayısıyla spor ile ilgili bir alanda eğitim gören öğrencilerin öznel zindelik düzeylerinin ortalamasının üzerinde olması, çalışmaya katılan öğrencilerin, kendilerini öznel zindelik açısından iyi olarak değerlendirdikleri şeklinde yorumlanabilir.

Bireylerin yaptıkları işten ve çevrelerinden memnun olma düzeyleri yüksek olduğunda performansları da artmaktadır (Eren, 2015), çalışmaya katılan öğrencilerin beceriye dönük ve performansla yönelik aktiviteleri içeren bir alanda öğrenim görüyor olmaları, onların hem kararlılıklarını uzun süre devam ettirmeleri hem de performans ortaya koymaları açısından oldukça önemlidir. Bu çalışma bulgularına bakarak, BESYO öğrencilerinin mutlu oldukları ve iyi performanslar ortaya koyacak kadar da motivasyona sahip oldukları söylenebilir.

Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmanın sonucunda öznel zindelik ve motivasyonel kararlılık arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür.

Cinsiyete göre motivasyonel kararlılık ve öznel zindelik ortalamaları arasında ve motivasyonel kararlılığın alt boyutlarından olan uzun vadeli hedefleri takip ve mevcut hedefleri takip alt boyutlarında anlamlı bir fark olmadığı ancak ulaşılabilen hedefleri yineleme alt boyutunda erkek öğrencilerin lehine anlamlı bir fark bulunmaktadır.

Öğrencilerin yaşlarına, bölümlerine, sınıflarına, anne ve baba eğitim durumlarına göre motivasyonel kararlılık ve öznel zindelik düzeylerinde anlamlı bir fark yoktur. Motivasyonel kararlılığın alt boyutları olan uzun vadeli hedefleri takip, mevcut hedefleri

takip, ulaşılabilen hedefleri yineleme alt boyutlarında da anlamlı bir fark ortaya çıkmamıştır.

Yaş, bölüm, sınıf, anne ve baba eğitim durumlarına göre motivasyonel kararlılık ve öznel zindelik düzeylerinde anlamlı bir farklılık bulunamamış olması bu değişkenlerin öğrencilerin motivasyonel kararlılıkları ve öznel zindelik düzeyleri arasında fark yaratmadığını göstermektedir.

Bu araştırma sonucunda motivasyonel kararlılık ile öznel zindelik arasında pozitif yönde bir ilişki olduğu ve bir birlerini yordadığı söylenebilir.

Araştırma sonuçlarına dayalı öneriler; Motivasyonel kararlılık ile öznel zindelik arasında olan pozitif yöndeki ilişkinin öğrencilerin akademik başarılarına ve mesleki yeterliliklerine etkileri ve mesleki yeterlilikleri etkileyebilecek olan alan bilgisi, mesleğe yönelik tutum, öğrenim görülen üniversite gibi diğer değişkenler bağlamında araştırılabilir.

Çalışma grubunun motivasyonel kararlılıklarını ve öznel zindelik düzeylerini olumlu veya olumsuz yönde etkileyebileceği düşünülen çevre uyumu, meslek kaygısı, ekonomik endişeler gibi değişkenlerle ilgili geniş kapsamlı araştırmaların yapılması ve bu araştırmaların farklı üniversitelerin BESYO ve Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerini kapsayacak şekilde genişletilmesi önerilebilir.

Cinsiyete göre motivasyonel kararlılığın ulaşılabilen hedefleri yineleme alt boyutunda erkeklerin aldıkları puanlar kadınlara göre daha yüksek ve anlamlı olduğu görülmektedir. Bu farklılık erkeklerin daha kararlı bir yapıya sahip olduklarının bir göstergesi olarak değerlendirilebilir ve bu farklılığı açıklayabilecek yeni araştırmalar yapılması önerilebilir.

Motivasyonel kararlılık ve öznel zindeliğin yaş değişkenine göre farklılık gösterip göstermediği ile ilgili çalışmalar bulunmaktadır. Bazı çalışmalarda yaş değişkenine göre motivasyonel kararlılık ve öznel zindelik düzeylerinde fark olduğu, bazı çalışmalarda fark olmadığı sonucu literatürde yer almaktadır. Bu çalışmada da fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Motivasyonel kararlılık ile öznel zindeliğin yaşa göre farklılık gösterip göstermediği konusunda karara

varabilmek için farklı yaş guruplarını da içeren yeni çalışmalar yapılabilir.

Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları, Spor Bilimleri Fakülteleri ve eğitim Fakültelerinin Beden Eğitimi Spor Bölümleri de dâhil edilerek motivasyonel kararlılık ve öznel zindelik üzerine ülkemizin tamamını kapsayan bir araştırma yapılabilir.

Farklı bölümlerinde (diğer fakülte ve bölüm öğrencileri) dahil edildilği motivasyonel kararlılık ve

öznel zindelik düzeylerinin bir arada incelendiği çalışmalar yapılabilir.

Akademik olgunluk ve akademik gelişim düzeyinin motivasyonel kararlılık ve öznel zindelik düzeyinde fark yaratıp yaratmadığı araştırılabilir.

En uzun yaşanan yer ve sosyo-kültürel çevrenin motivasyonel kararlılık ve öznel zindelik düzeylerine etkisi veya farklılığa neden olup olmadığı araştırılabilir.

Kaynaklar

- Acar, Z. (2012). İlköğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Ders Dışı Etkinliklere Katılım Motivasyonlarının İncelenmesi. (Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi
- Aksoy, B. A., Aytar, G.A. ve Kaytez, N. (2017). Üniversite Öğrencilerinin Mutluluk ve Alçakgönüllülük Düzeylerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi. Kastamonu Eğitim Dergisi, 25(3), 1123-1137.
- Alemdağ, C., Öncü E. ve Yılmaz A. (2014). Beden Eğitimi Öğretmeni Adaylarının Akademik Motivasyon ve Akademik Öz Yeterlikleri. Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi, 25(1), 23-25.
- Bektaş, M. ve Karagöz, Ş. (2017). Öğretmen Adaylarının Tutum ve Motivasyon Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. International Journal of Academic Value Studies, 3(15), 154-164.
- Cenkseven, F. ve Akbaş, T. (2007). Üniversite Öğrencilerinde Öznel ve Psikolojik İyi Olmanın Yordayıcılarının İncelenmesi. Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, 3(27), 43-65.
- Constantin, T., Holman, A., & Hojbotă, M.A. (2011). Development And Validation of a Motivational Persistence Scale. Psihologija, 45(2), 99-120.
- Çankaya, Z. (2009). Öğretmen Adaylarında Temel Psikolojik İhtiyaçların Doyumu ve İyi Olma. Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 7(3), 691-711.
- Çelik, E. ve Topçuoğlu, P. (2017). Proaktif Kişiliğin Öznel Zindelik ile Merak Arasındaki İlişkide Aracılık Etkisi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 17(3), 1221-1240.
- Çelikkaleli, Ö., Gökçakan, N. ve Çapri, B. (2005). Lise Öğrencilerinin Bazı Psikolojik İhtiyaçlarının Cinsiyet, Okul Türü, Anne ve Baba Eğitim Düzeyine Göre İncelenmesi. Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 18(2), 245-268.
- Demir, M. ve Arı, E. (2013). Öğretmen Adaylarının Akademik Gündülenme Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. Journal of Theory and Practice in Education, 9(3), 265-279.
- Dilmaç, B. ve Bozgeyikli, H. (2009). Öğretmen Adaylarının Öznel İyi Olma ve Karar Verme Stilllerinin İncelenmesi. Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi, 11(1), 171-187.
- Dimlioğlu, B. (2018). Fiziksel Aktivitenin Orta Yaş Sedarter Kadınlarda Temel Psikolojik İhtiyaçlar ve Öznel İyi Oluş Düzeylerine Etkisinin İncelenmesi. (Yüksek Lisans tezi). Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi.
- Ergin, A. ve Karataş, H. (2018). Üniversite Öğrencilerinin Başarı Odaklı Motivasyon Düzeyleri. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 33(4), 868-887.
- Eren, E. (2015). Örgütsel Davranış ve Yönetim Psikolojisi. 15.Baskı. Beta Yayıncılık.
- Eroğlu, O., Yıldırım, Y. ve Şahan, Ş. (2017). Spor Bilimleri Fakültesindeki Öğrencilerin Akademik Öz-Yeterlik ve Akademik Gündülenme Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: Akdeniz Üniversitesi Örneği. Türkiye Spor Bilimleri Dergisi, 1(1), 38-47.
- Eryılmaz, A. ve Aypay, A. (2011). Ergenlerin Derse Katılmaya Motive Olmaları ile Öznel İyi Oluşları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 8(1), 1219-1233.
- Eryılmaz, A. (2010). Ergenlerde Öznel İyi Oluşu Artırma Stratejilerini Kullanma ile Akademik Motivasyon Arasındaki İlişki. Klinik Psikiyatri, 13, 77-84.
- Gündoğdu, R. ve Yavuzer, Y. (2012). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öznel İyi Oluş ve Psikolojik İhtiyaçlarının Demografik Değişkenlere Göre İncelenmesi. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 12(23), 115-131.
- Hayran, M. ve Hayran, M. (2011). Sağlık Araştırmaları için Temel İstatistik. Art Ofset Matbaacılık Yayıncılık Organizasyon Ltd. Şti.
- Karaçam, A. (2016). Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Başarı Algılarında Yordayıcı Olarak Akademik İyimserlik, Psikolojik İyi Oluş ve Fiziksel Saygı. (Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi.

- Katja, R., Paivi, A. K., Marja-Terttu, T., & Pekka, L. (2002). Relationships Among Adolescent Subjective Well-Being, Health Behavior and School Satisfaction. *Journal of School Health*, 72(6), 243-249.
- Osmanoğlu, D. ve Kaya, İ. H. (2013). Öğretmen Adaylarının Yükseköğretime Dair Memnuniyet Durumları ile Öznel İyi Oluş Durumlarının Değerlendirilmesi: Kafkas Üniversitesi Örneği. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12, 45-70.
- Ryan, R. M. & Frederick, C. (1997). On Energy, Personality and Health: Subjective Vitality as a Dynamic Reflection of Well-Being. *Journal of Personality*, 65, 529-565.
- Sarıçam, H., Akın, A., Akın, Ü. ve İlbay, A. (2013). Motivasyonel Kararlılık Ölçeğinin Türkçe Formu: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Turkish Journal of Education*, 3(1), 60-69.
- Solmaz, D. (2014). Öğretmen Adaylarının Öznel İyi Oluş Düzeyleri: Anadolu Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümünde Bir Araştırma. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(35), 651-657.
- Spittle, M, Jackson, K., & Casey, M. (2009). Applying Self Determination Theory to Understand the Motivation For Becoming a Physical Education Teacher. *Teaching and Teacher Education*, 25(1), 190-197.
- Şahin, G. (2011). Üniversite Öğrencilerinin Kendini Açma, Öznel İyi Oluş ve Algıladıkları Sosyal Destek Düzeylerinin Karşılaştırılması. (Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Telef, B. ve Ergün, E. (2013). Lise Öğrencilerinin Öznel İyi Oluşlarının Yordayıcısı Olarak Öz-Yeterlik. *Kuramsal Eğitim Bilim Dergisi*, 6(3), 423-433.
- Telef, B., Uzman, E. ve Ergün, E. (2013). Öğretmen Adaylarında Psikolojik İyi Oluş ve Değerler Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 8(12), 1297-1307.
- Uysal, R., Sarıçam, H. ve Akın, A. (2014). Öznel Zindelik Ölçeği Türkçe Formunun Psikometrik Özellikleri. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 33, 136-146.
- Yazıcı, Ö. (2015). Beden Eğitimi Öğretmeni Adaylarının Mutluluk ve Zindelik Düzeylerinin İncelenmesi. (Yüksek Lisans tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi.
- Yazıcıoğlu, Y. ve Erdoğan, S. (2011). Bilimsel Araştırma Yöntemleri. 2.Baskı. Detay Yayıncılık.